

Název a adresa školy:	Střední škola průmyslová a umělecká, Opava, příspěvková organizace, Praskova 399/8, Opava, 746 01
Název operačního programu:	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, oblast podpory 1.5
Registrační číslo projektu:	CZ.1.07/1.5.00/34.0129
Název projektu	SŠPU Opava – učebna IT
Typ šablony klíčové aktivity:	III/2 Inovace a zkvalitnění výuky prostřednictvím ICT (20 vzdělávacích materiálů)
Název sady vzdělávacích materiálů:	ČJ III
Popis sady vzdělávacích materiálů:	Český jazyk III, 3. ročník
Sada číslo:	D–11
Pořadové číslo vzdělávacího materiálu:	05
Označení vzdělávacího materiálu: (pro záznam v třídní knize)	VY_32_INOVACE_D–11–05
Název vzdělávacího materiálu:	Charakteristika neuměleckého textu – praktická část
Zhotoveno ve školním roce:	2011/2012
Jméno zhotovitele:	Mgr. Edita Binarová

Charakteristika neuměleckého textu – praktická část

Výchozí text

Droga vyvíjená za peníze Pentagonu umí nahradit spánek.

Káva nebo energetické nápoje umí únavu nebo ospalost z člověka setřást jen na chvíli. Vědci sponzorovaní agenturou DARPA, která zastřešuje vývoj vojenských technologií pro americké ozbrojené síly, našli látku, která umí potřebu spánku a potíže s jeho nedostatkem zcela odstranit. Stačí si šňupnout orexinu A.

Zatím jen na laboratorních opicích vyzkoušeli úspěšně nosit sprej, který obsahoval hormon orexin A. Opicím s mnohahodinovým deficitem spánku umožnilo "šňupnutí" fungovat jako zcela odpočínutým jedincům. Takovou látku by jistě uvítali nejen řidiči, kteří při únavě provázené mikrosnávkou ohrožují nejen sebe.

„Brání to ospalosti, aniž by to vedlo k vyhoření,“ citoval server Wired profesora psychiatrie Jeromeho Siegela z Kalifornské univerzity v Los Angeles, který se podílel na objevení účinků hormonu, která se přirozeně produkuje v mozku. Orexin A se může stát drogou nahrazující spánek, a trumfnout tak jiné prostředky, které se už desítky let snaží o totéž, protože je doprovází nepříjemné vedlejší efekty, jako výkyvy krevního tlaku či psychiky.

Ozbrojené síly mají o podobnou látku zájem, aby udržely své muže v co nejlepší kondici i během déle trvajících misí. Piloti letectva dostávají pro dálkové lety amfetaminy. DARPA proto kromě vývoje

orexinu A sponzoruje i výzkum dalších stimulantů.

Různými poruchami spánku, či jeho nedostatkem trpí v moderních společnostech značná část populace. V USA například spí méně než doporučených osm hodin denně 70 % obyvatel. Nicméně od pultů v lékárnách dělí orexin A přinejmenším ještě deset let, které zabere prověřování účinků a klinických testů u lidí.

www.novinky.cz

Podle následujících bodů osnovy charakterizujte výchozí text.

- Postihnout funkci textu (záměr autora textu).
- Charakterizovat znaky funkčního stylu (přiřadit výňatek k funkčnímu stylu, uvést, kde byl publikován, doložit typické znaky funkčního stylu na výňatku).
- Určit slohový postup uplatněný v textu.
- Určit a charakterizovat slohový útvar (doložit typické znaky útvaru na výňatku, objasnit kompozici textu).
- Charakterizovat jazykové prostředky použité v textu (vyhledat výrazy automatizované a aktualizované, vysvětlit funkci přímé řeči ve výňatku, zdůvodnit využití odborné terminologie ve výňatku, charakterizovat větnou stavbu).

Vlastními slovy vyjádřete obsah výňatku.

Ve kterém z následujících úseků výchozího textu je jazyková chyba?

- umí potřebu spánku a potíže s jeho nedostatkem zcela odstranit
- opicím s mnohahodinovým deficitem spánku
- objevení účinků hormonu, která se přirozeně produkuje v mozku
- drogou nahrazující spánek

Uveďte synonyma podtržených slov ve výchozím textu.

Zdroj použitého výňatku:

- www.novinky.cz